

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Prevencia korupcie a integrita

23. septembra 2022

Prevencia korupcie

- nastavenie **systematických činností** pri zisťovaní príčin vzniku korupcie a podmienok jej existencie, smerujúcich k zníženiu pravdepodobnosti jej výskytu

Historický pohľad

- 1977** - zákon o zákaze podplácania zahraničných funkcionárov v USA
- 1997** - Dohovor OECD o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách
- 1999** - vznik GRECO – skupina štátov proti korupcii
- 2003** - Dohovor OSN proti korupcii (UNCAC)

Protikorupčná politika SR na roky 2019 - 2023

- Schválená:** uznesením vlády SR č. 585/2018 z 12. decembra 2018
- Predpoklad:** Dohovor OSN proti korupcii (UNCAC) z 31. októbra 2003
ratifikovaný prezidentom SR 25. apríla 2006
uznesenie vlády SR č. 168/2011 z 9. marca 2011
Úrad vlády SR notifikovaný ako orgán prevencie korupcie
- Hlavný cieľ:** **minimalizovať priestor a príležitosti pre korupciu
a zvýšiť dôveru verejnosti k orgánom verejnej moci**
- Priorita 1:** presadzovať a chrániť verejný záujem prostredníctvom
zmenšovania priestoru a príležitostí pre korupciu

==
**ÚOŠS pre koordináciu
v oblasti prevencie
korupcie**

(novela
kompetenčného
zákona)
==

spolupracuje s
**orgánmi štátu a
medzinárodnými
organizáciami,**
ktoré plnia úlohy v
oblasti boja proti
korupcii (RE, OECD,
OSN a pod.)

**Úrad
vlády**

==
spolupracuje pri
presadzovaní
štátnej politiky
v oblasti boja proti
korupcii vo verejnej
správe
==

pomáha organizovať a
koordinovať
spoločné činnosti
orgánov, ktoré plnia
úlohy boja proti
korupcii

Trestný zákon

- **8. hlava osobitnej časti:** trestné činy proti poriadku vo verejných veciach
- **3. diel:** korupcia

§ 328 – 330 Prijímanie úplatku

§ 332 – 334 Podplácanie

§ 336 Nepriama korupcia

§ 336a Volebná korupcia

§ 336b Športová korupcia

§ 336c, 336d Prijatie a poskytnutie nenáležitej výhody

V zásade ide **odklon** od sledovania všeobecného záujmu v prospech osobného záujmu či **zneužitie postavenia alebo moci** vo vlastný prospech alebo prospech iných osôb.

Korupcia z pohľadu trestného práva

Prijímanie úplatku

- Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu **prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok**, aby konal alebo sa zdržal konania tak, že poruší svoje povinnosti vyplývajúce zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie (§ 328 – 2 až 12 rokov odňatia slobody)
- Kto v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok (§ 329 – 3 až 15 rokov odňatia slobody)
- Kto ako zahraničný verejný činiteľ priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo dá si sľúbiť úplatok v súvislosti s výkonom úradných povinností alebo v súvislosti s výkonom jeho funkcie v úmysle, aby sa získala alebo zachovala neprimeraná výhoda (§ 330 – 5 až 15 rokov odňatia slobody)

Korupcia z pohľadu trestného práva

Podplácanie

- Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa **sľúbi, ponúkne alebo poskytne úplatok** inému, aby konal alebo sa zdržal konania tak, že poruší svoje povinnosti vyplývajúce zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, alebo z tohto dôvodu priamo alebo cez sprostredkovateľa sľúbi, ponúkne alebo poskytne úplatok inej osobe (§ 332 - až 10 rokov odňatia slobody)
- Kto inému v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok, alebo z tohto dôvodu poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok inej osobe (§ 333 – 6 mes. až 12 rokov odňatia slobody)
- Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa zahraničnému verejnému činiteľovi alebo inej osobe poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok v súvislosti s výkonom úradných povinností alebo v súvislosti s výkonom jeho funkcie zahraničného verejného činiteľa v úmysle, aby sa získala alebo zachovala neprimeraná výhoda (§ 334 – 2 až 5 rokov odňatia slobody)

Úplatok

- vec alebo iné plnenie majetkovej či nemajetkovej povahy, na ktoré **nie je právny nárok** (§ 131 ods. 3 Trestného zákona)
- musí byť prijatý, žiadaný, sľúbený, ponúknutý alebo poskytnutý **v súvislosti s niektorým konkrétnym činom**, ktorý patrí medzi trestné činy korupcie
- za úplatok **sa očakáva konanie porušujúce** právne povinnosti konajúceho subjektu
- úplatkom nie je plnenie (na ktoré nie je inak právny nárok), za ktoré sa neočakáva konanie spočívajúce v porušovaní právnych povinností

Úplatok

- **tajne**
- **existuje očakávanie konkrétnej protihodnoty**
- **spôsobilosť ovplyvniť chod určitých procesov**
- **hodnota je obvykle vyčísliteľná**

Dar

- **verejne**
- **neočakáva sa protihodnota (prejav náklonnosti alebo vďačnosti)**
- **právomoci prijímateľa nie sú podstatné**
- **hodnota nie je podstatná**

Korupcia a jej dôsledky

Ekonomické dôsledky

- poškodzuje trhovú ekonomiku, narúša a deformuje vnútroštátnu aj medzinárodnú hospodársku súťaž
- zneisťuje zahraničných investorov – predovšetkým dlhodobé investície sú presmerované inde
- bráni hospodárskemu rozvoju
- je ekonomicky nákladná – zvyšovanie štátneho dlhu, neefektívnosť trhu
- zvyšuje cenu a znižuje kvalitu tovarov a služieb
- predražuje služby, ktoré verejná správa poskytuje občanom - občania platia vyššie dane alebo dostávajú služby v menšom rozsahu či nižšej kvalite

Korupcia vs. integrita

Korupcia

- v tajnosti
- medzi dvomi, viacerými stranami
- často spojené s nátlakom, vydieraním (vždy s prospechom)

Integrita

- uplatňovanie spoločných etických hodnôt, zásad a noriem, s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami
- základným kameňom dobrej správy vecí verejných
- jeden z pilierov politických, ekonomických a sociálnych štruktúr
- základ pre hospodárske a spoločenské blaho a prosperity jednotlivcov a spoločnosti ako celku
- čestnosť, poctivosť, nezáujatosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí.

Integrita v kontexte výkonu verejnej správy

Zlepšenie integrity verejnej správy v SR

- začiatok realizácie – september 2019, koniec projektu september 2023
- partnerom projektu je Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)
- potreba zlepšiť postavenie Slovenskej republiky vo vnímaní korupcie a zvýšiť efektívnosť prevencie korupcie vo verejnom sektore
- kľúčoví partneri projektu (Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvom školstva, vedy výskumu a športu SR, Generálna prokuratúra SR a Rada pre štátnu službu)
- Financovaný z grantov EHP a Nórskeho grantov v rámci programu Cezhraničná spolupráca / Dobrá správa vecí verejných, zodpovedné inštitúcie, transparentnosť

Aktivity projektu

Aktivita 1 - Preskúmanie integrity v Slovenskej republike

- realizáciu preskúmania existujúcich mechanizmov integrity a protikorupčných opatrení vo verejných inštitúciách
- konzultácie s relevantnými stakeholdermi a expertmi
- na základe výsledkov preskúmania integrity identifikáciu ďalších krokov potrebných na posilnenie rámcov integrity pre stakeholderov z verejného a súkromného sektora

Integrity Review - strategický dokument mapujúci úroveň integrity na Slovensku

- zlepšenie ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti,
- vytvorenie komunikačného plánu opatrení integrity,
- zapojenie širokej verejnosti do tvorby strategických dokumentov v oblasti prevencie korupcie,
- zavedenie etického kódexu pre politických a vysokých úradníkov,
- prijatie zákona o lobingu
- vzdelávanie žiakov v oblasti integrity.

Aktivity projektu

Aktivita 2 - Opatrenia na zlepšenie integrity verejnej správy

- vypracovanie národnej protikorupčnej stratégie
- vypracovanie a implementáciu metodického nástroja na predchádzanie korupcii
- identifikáciu rizík korupcie vo verejnom sektore a zriadenie registra rizík
- plánovanie a realizáciu dvoch verejných fór o integrite s vládnyimi a mimovládnyimi organizáciami

Integrity Fórum 2022

- dňa 3. marca 2022 v ÚZ Bôrik
- za účasti predstaviteľov štátnej správy, samosprávy, akademickej obce a neziskových organizácií
- „*Integrita je nevyhnutnou súčasťou šťastného života každého z nás*“

Aktivity projektu

Aktivita 3 - Pilotná iniciatíva zameraná na využitie poznatkov o správani

- workshopy s partnerom projektu (OECD) v dňoch 26., 27. a 28. septembra 2022
- podklady k sociologickej štúdii na pochopenie a identifikovanie prekážok a faktorov správania súvisiacich s riadením rizika integrity
- cieľovými skupinami sú protikorupční koordinátori jednotlivých rezortov a zamestnanci Úradu vlády SR

Aktivita 4 - Prieskumy medzi občanmi, monitorovanie a hodnotenie

- „Trust Survey“
- prieskum na tému integrity a prevencie korupcie

Aktivity projektu

Aktivita 5 – Riadenie korupčných rizík

- cieľom je podpora riadenia korupčných rizík pre zdokonaľovanie protikorupčných činností
- výstupmi sú metodika na riadenie korupčných rizík, online systém na nahlasovanie a analýzu sťažností na korupciu, online systém riadenia korupčných rizík

Aktivita 6 –Komunikačné aktivity a vzdelávanie

- posilnenie komunikačných aktivít
- zvyšovanie povedomia o verejnej integrite
- vypracovanie vzdelávacích materiálov
- zapracovanie pripomienok a odporúčaní partnera projektu – OECD do návrhu kurikulárnych dokumentov pre vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť pre jednotlivé cykly vzdelávacích procesov

Aktivity projektu

Aktivita 6 –Komunikačné aktivity a vzdelávanie

pixtastock.com – 58868967

Ďakujeme za pozornosť.

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mgr. Katarína Dumanová, OPK ÚV SR
katarina.dumanova@vlada.gov.sk
Ing. Mgr. Terézia Slováková, OPK ÚV SR
terezia.slovakova@vlada.gov.sk